

Узун
Юлія Вадимівна

Управління міграційними процесами: глобальні та регіональні тенденції

УДК 327.7(314.74)
DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616-2019-2-56-65>

Узун Юлія Вадимівна
кандидат політичних наук, доцент
кафедри історії та світової політики
факультету міжнародних відносин,
політології та соціології
Одеського національного університету
імені І.І. Мечникова
вул. Дворянська, 2, Одеса, Україна

У статті проаналізовані сучасні тенденції розвитку міграційної політики національного, регіонального та глобального рівнів у їх зв'язку через актуальність питань інтеграції управління міграційними рухами та їхніми наслідками. У статті представлено порівняльний аналіз динаміки регіональних міграційних процесів та аналіз заходів з управління міграційними процесами на глобальному, регіональному й національному рівнях. Особливу увагу приділено аналізу Доповіді ООН щодо впровадження принципів Нью-Йоркської декларації 2016 року про біженців та мігрантів, нових ініціатив (наприклад, «Ініціативи Нансена») щодо врегулювання міграційних потоків шляхом упровадження превентивних підходів і формування єдиної міграційної політики як стратегічної. Також здійснено аналіз проблем підписання «Глобального договору щодо безпечної, упорядкованої і регульованої міграції» 2018 року. Проаналізовано розвиток міграційної політики ЄС із початку її становлення як «третьої основи» в 1992 році до переведення її в розряд «першої основи спільноти» в 1997 році, а також розглянуто процес формування єдиної міграційної політики ЄС і причини її наслідки міграційної кризи 2014–2016 років. Розглянуто підходи ЄС до подальшого розвитку міграційної політики спільноти, представлено «план Юнкера» 2015 року та мотивацію країн ЄС, які його саботували. Наголошено на контраверсійності заяв ООН і ЄС заявам урядів та керівників вищого рівня в більшості розвинених країн щодо національних цілей і заходів у сфері міграційного регулювання. Зазначається, що під час формування міграційної політики міграції визнаються як фактором еволюції (оскільки зумовлюють модернізацію), так і фактором внутрішньополітичної та геополітичної нестабільності (оскільки впливають на ринок праці, на деформацію етнокультурних традицій і трансформацію системи політичного представництва). Подвійна природа міграційних впливів позначається на подвійності міграційної політики приймаючих країн, на проблемах узгодження міграційних заходів на регіональному й національному рівнях.

Ключові слова: регіональна міграційна динаміка, міграційна політика, управління міграційними рухами, ініціативи ООН, діяльність МОМ, політика ЄС, національна міграційна політика.

Вступ. Згідно з даними Доповіді МОМ за 2018 рік глобальне переміщення населення зросло зі 173 млн. осіб (2,9% населення світу) у 2000 році на 71 млн. осіб (0,4%), а також перебуває на рекордно високому рівні, маючи 244 млн. міжнародних мігрантів (3,3% населення світу) [13, с. 15]. Згідно з оцінками ООН за збереження динаміки до 2050 року міжнародна міграція сягне 405 млн. осіб. Отже, міжнародні переміщення вийшли зі стану епізодичного та хвилеподібного розвитку, набули постійних та багатоманітних форм, а це формує запит на системне багаторівневе та узгоджене управління міграційними процесами, формування стратегічної міграційної політики на національному, регіональному та глобальному рівнях.

Мета та завдання. Метою статті є аналіз сучасних тенденцій розвитку міграційної політики національного, регіонального та глобального рівнів у їх взаємозв'язку через актуальність питань інтеграції управління міграційними рухами та їх наслідками.

Методи дослідження. Відомо, що з того часу, як Ернст-Георг Равенштейн у 1885 році сформулював свої відомі одинадцять законів міграції, селітабельна (В. Староверов), перерозподільча, демографічна (Р. Пірл, В. Абель, М. Постан, В. Зелінський, Д. Валентей, В. Іонцев та інші дослідники), урбаністична (У. Томас, Ф. Знанецький, У. Парк, Дж. Ципф), соціально-економічна (С. Амін,

Р. Пребіш, А. Портес, Дж. Харріс, М. Тодаро), етнокультурна (І. Зангвіль, Р. Парк, Р. Кеннеді, У. Херберт, М. Гіббон, Г. Каллен, Н. Глейзер, Н. Новак, А. Турен, Т. Мудуд, Дж. Роулз, Ч. Тейлор, С. Жижек, Т. Сарацин, Г. Тернборн та інші вчені) дії міграції були досліджені в межах значної кількості наукових напрямів, а заходи з управління міграційними впливами були проаналізовані безліччю теорій (економічних, соціологічних, культурологічних, геополітичних, політологічних тощо).

З 90-х років ХХ ст. міграційним процесам на пострадянському просторі присвячували роботи Г. Вітковська, О. Вішневський, М. Денисенко, В. Іонцев, О. Хараєва, О. Чудіновських, В. Мукомель, Е. Паін.

В Україні було відроджено дослідження демографічних та міграційних проблем, чому сприяла діяльність наукових інститутів (Національного інституту проблем міжнародної безпеки при Раді Національної Безпеки і оборони України; Інституту стратегічних досліджень України) та їх співробітників. Дослідження М. Еруха, О. Малиновської, А. Мацко, В. Новіка, О. Позняка, І. Прибиткової, О. Ровенчак, С. Чехович, Ю. Шамшура створили науково-аналітичну основу розвитку цього напрямку науково-практичної проблематики.

Дослідники визнають, що міграційні процеси є індикатором гео економічної активності та рівноваги на різних регіональних рівнях, індикатором

геополітичної стабільності держави, індикатором лояльності населення до змін у різноманітних сферах суспільного розвитку, індикатором взаємопроникнення національних економік, а також тактикою утримання рівня економічного розвитку шляхом забезпечення належного обсягу та якості трудоресурсу, тактикою підтримки національних інтересів за кордоном шляхом постійної роботи з діаспоральними структурами, на які покладається функція лобювання інтересів країни походження.

Завдяки розвитку міграціології, яка вивчає чинники та наслідки динаміки міграційних процесів, та аналізу міграційних досліджень у політології, яка досліджує розвиток політики управління міграційними рухами, міграції визнані одночасно як чинником еволюції, оскільки обумовлюють модернізацію, так і чинником внутрішньополітичної та геополітичної нестабільності, оскільки впливають на ринок праці, деформацію етнокультурних традицій та трансформацію системи політичного представництва. Отже, використання системного аналізу, який передбачає аналіз даних міграціології, щодо міграційної динаміки, а також аналіз даних політології щодо розвитку систем політичного управління дає змогу претендувати на здійснення комплексного дослідження та досягнення поставленої мети.

Результати. Сучасна глобалізація всіх процесів, зокрема міграційних, робить очевидним значення регіональних особливостей міжнародних міграцій в їх глобальному контексті для впровадження ефективного наднаціонального стратегічного управління глобальними переміщеннями та їх наслідками.

Дійсно, сучасна міжнародна міграційна динаміка демонструє регіональні особливості. Так, згідно з даними Доповіді ООН 2018 року, міграція в Африці включає приблизно рівну кількість мігрантів, що рухаються в межах регіону та поза ним. У 2015 році понад 16 млн. африканців проживали в іншій африканській країні, тоді як додатково 16 млн. проживали в іншому регіоні світу. З 1990 року число африканських мігрантів, які живуть за межами регіону, зросло більш ніж удвічі, причому зростання в Європі є найбільш вираженим. У 2015 році більшість африканських мігрантів, що проживають за межами регіону, проживала в Європі (9 млн.), Азії (4 млн.) та Північній Америці (2 млн.). Найбільшими міжрегіональними міграційними коридорами стали такі: Алжир – Франція, Єгипет – Арабські Емірати, Єгипет – Саудівська Аравія, Марокко – Іспанія, Марокко – Італія, Туніс – Франція [18, с. 7]. У 2011 – 2016 роках приблизно 630 тис. осіб скористалися «Центральним середземноморським маршрутом». Лише у 2016 році на цьому маршруті було виявлено понад 181 тис. осіб, якими стали вихідці з Лівії (90%), Єгипту, Алжиру, Тунісу, країн Західної та Східної Африки (Нігерії, Еритреї, Гвінеї, Кот-д'Івуару, Гамбії, Сенегалу, Малі та

Сомалі). Водночас до країн Африки потік міжнародних мігрантів був невеликим, отже, у 2015 році в Африці проживали 2,3 млн. мігрантів з інших регіонів світу.

З Азії, де проживають 4,4 млрд. людей, походить понад 40% міжнародних мігрантів. Більше половини з них у 2018 році (59 млн.) проживали в інших країнах Азії. Порівняно з 1990 роком відбулося збільшення їх кількості на 24 млн. осіб. Значне зростання кількості азіатського населення відбулося в країнах Північної Америки (15,5 млн. осіб у 2015 році) та Європі (20 млн. у 2015 році). Індія та Китай мають найбільше число мігрантів, які проживають за кордоном. Мігранти з Китаю склали четверту за чисельністю населення групу за кордоном після Індії, Мексики та РФ. Понад 2 млн. китайських емігрантів мешкають у США, складаючи разом з групами мігрантів з Індії, Філіппін та В'єтнаму «азіатську спільноту» США.

Ключовим міграційним коридором західної півкулі є коридор з Латинської Америки та Карибського регіону до Північної Америки. У 2015 році майже 25 млн. мігрантів мігрували на північ та проживали в Північній Америці. Населення Латинської Америки та Карибського басейну, що проживає в Північній Америці, зросло з 10 млн. у 1990 році до 25 млн. у 2015 році.

Майже третина міжнародних мігрантів у світі (75 млн.) жила в Європі у 2015 році. Кількість «неєвропейських мігрантів» у Європі склала 35 млн. (із 75 млн.) у 2015 році. Отже, внутрішньо європейська міграція була більшою (40 млн.), ніж міграція до Європи з інших регіонів світу. Країни Європи, такі як Боснія та Герцеговина, Ірландія, Португалія, Румунія, Білорусь, Україна, Польща, Сербія, Литва, Албанія, Македонія, РФ, Польща та Румунія, продукують найбільшу кількість емігрантів в регіоні. З понад 10 млн. емігрантів у 2015 році РФ зайняла третю позицію за чисельністю населення, що проживає за кордоном у світі. Україна займає п'яту позицію в рейтингу країн – донорів міжнародних мігрантів у світі з кількістю емігрантів 7 млн. осіб. В числі емігрантів є значна кількість біженців та шукачів притулку, адже станом на 2016 рік біженців з України у світі було близько 1,7 млн. осіб [18, с. 32]. У 2015 році глобальна кількість біженців з України досягла максимуму: понад 320 тис. осіб, а також залишилась високою у 2016 році, зменшившись до 240 тис. осіб. РФ отримала близько 85% усіх заяв про надання притулку, поданих українцями у 2015 році [18, с. 29].

Європейськими країнами – реципієнтами міжнародної міграції були у 2016 році Франція та Німеччина. В Німеччині у 2016 році проживала найбільша кількість біженців та шукачів притулку в Європі та світі.

На відміну від зростання міграції до Європи, число європейців, що живуть за межами Європи

(переважно в Північній Америці), скоротилося протягом останніх 29 років, склавши 20 млн.

Отже, дані щодо особливостей регіональної міграційної динаміки дають змогу не лише бачити рівень, напрямки, коридори міграційних процесів, але й наголосити на очевидній актуальності формування наднаціональної, регіональної та глобальної політики в цій сфері; дають можливість зробити висновки, що національні заходи під час глобальних переміщень є заходами реакційними та мало результативними, адже не можуть долати причини глобальних переміщень (зокрема, різницю соціально-економічних потенціалів розвитку регіонів світу).

Управління міграцією на глобальному рівні: нові тенденції.

За 2001–2018 роки управління міграцією на глобальному рівні зазнало змін. Найбільш значними подіями стали ініціативи щодо розроблення нормативних рамок для посилення захисту мігрантів, такі як Бернська Ініціатива щодо створення «Міжнародної програми управління міграцією» (2001–2004 роки) [15]; Ініціатива створення Глобальної Комісії з питань міжнародної міграції з представників 30 країн під головуванням Швейцарії та Швеції (2003–2004 роки [19]); ініціатива «Діалог ООН на високому рівні з питань міграції та розвитку» (2006 рік) [13, с. 12]; ініціатива «Глобальний Форум з питань міграції та розвитку» (2007–2019 роки) [13, с. 14]; «Ініціатива Нансена» про переселення, що викликаються стихійними лихами (2012 рік) [13, с. 16]; прийняття Декларації Генеральної Асамблеї ООН (A/RES/68/4) для міжнародного співробітництва та дій у сфері управління міграцією та захисту права мігрантів (2013 рік) [7]; Нарада ООН на високому рівні з питань долання наслідків масштабних рухів біженців та мігрантів та одностороннє прийняття ГА ООН Нью-Йоркської декларації держав-членів ООН про біженців та мігрантів (2016 рік) [13, с. 15]; зустріч ООН на вищому рівні щодо проблем управління «великими рухами» у 2016 році, прийняття Глобального міграційного договору (2018 рік) [13, с. 17].

Ці ініціативи стали способами, якими держави в рамках ООН взяли на себе зобов'язання інтегруватися в глобальну систему управління міграціями, створювану на зустрічах, присвячених проблемам перетину управління міграцією з управлінням іншими транснаціональними питаннями, включаючи зміну клімату, зменшення ризику катастроф, вирівнювання глобального економічного розвитку та урбанізацію.

Наприклад, «ініціатива Нансена» (названа на честь Ф. Нансена), висловлена в Швейцарському Бюро ООН у 2012 році та розпочата Норвегією та Швейцарією, поставила за мету долання нормативного розриву для захисту людей, переміщених через кордони внаслідок катастроф [5]. Ця

ініціатива була підтримана «ініціативою MICIC (The Migrants in Countries in Crisis)», розпочатою США та Філіппінами у 2014–2016 роках [20]. Обидві ініціативи були схвалені 109 урядовими делегаціями. Їх також визнають прикладами «міні-багатостороннього» (“mini-multilateralism”) підходу до нормотворення, що існує для заповнення прогалів в обов'язковому міжнародному праві [13, с. 16].

Так, у вересні 2015 року питання міграції включені в Декларацію членів-країн ООН «Перетворення нашого світу: Порядок денний в галузі сталого розвитку на період до 2030 року» [26]. Прийняттям цього документа держави виправили недоліки попередньої програми ООН «Цілі розвитку тисячоліття» (2000–2015 роки) [21]. Програма 2015 року складається із 17 цілей та 169 завдань, 10 з яких вказують на завдання регулювання питань, пов'язаних з міграціями, зокрема «зменшення нерівності в країнах та між країнами», «сприянням впорядкованій, безпечній, регулярній та відповідальній міграції, в тому числі шляхом впровадження планової та добре керованої міграційної політики». Положення програми перетинаються з положеннями «Програми дій», підписаній в Аддіс-Абебі (2015 рік), щодо фінансування програм стійкого розвитку та підтримки програм прискореного розвитку «малих острівних країн, що розвиваються» («Шлях Самоа»), «Віденської програми дій для країн, що розвиваються, які не мають виходу до моря (на десятиліття 2014–2024 років)», рамкової програми «Порядок денний Африканського союзу на період до 2063 року» та інших, в яких приділено увагу превентивним заходам попередження масових міграцій через регіональні кризи [1].

Важливість поглиблення координації та співробітництва у сфері зміни клімату, міграції та планування переселення на національному, регіональному та міжнародному рівнях визнано в «Канкунській Адаптаційній рамці» 2010 року, прийнятій Конференцією представників країн-членів ООН [13]. У 2015 році Консультативна група з питань зміни клімату та людської мобільності УВКБ ООН, МОМ на Конференції Сторін у Парижі рекомендувала створити установу що слугуватиме форумом для обміну досвідом, планування та вжиття адаптаційних заходів, вироблення інтегрованих підходів до запобігання, мінімізації та розв'язання проблем, пов'язаних із переміщенням населення внаслідок зміни клімату.

Іншим глобальним документом і результатом міжурядових переговорів є «Сендайська рамкова програма по зниженню ризику катастроф на 2015–2030 роки» (SFDRR), що прийнята у 2015 році на Третій Всесвітній конференції ООН в м. Сендаї (Японія). Вона є результатом міжурядових переговорів 2014–2015 років, що проходили за підтримки Бюро по скороченню ризику лих ООН і за доручен-

ням ГА ООН, а також містить посилання на міграцію населення та визнає, що заохочує ухвалення регіональної політики та програм, спрямованих на розроблення заходів, щодо зменшення ризику стихійних лих, укріплення потенціалу місцевих органів влад щодо евакуації та переселення [6].

Конференція ООН з житлового будівництва та сталого міського розвитку 2016 року, зосереджуючись на проблемах урбанізації та забезпечення сталого розвитку, визнала міграції найважливішим чинником розвитку міст. У новій «Міській програмі» [22], відповідно до Нью-Йоркської декларації та Порядку денного сталого розвитку до 2030 року, держави зобов'язуються забезпечувати безпечну, регулярну міграцію через планову та добре керовану міграційну політику, залучати місцеві органи влади до формування якісної інтеграційної політики в межах міграційної.

Найбільш значущою стала Нью-Йоркська декларація про біженців та мігрантів, прийнята 19 вересня 2016 року. Декларація зазначила, що держави несуть спільну відповідальність за управління великими рухами біженців і мігрантів у гуманний, співчутливий та орієнтований на людей спосіб, здійснюючи це через міжнародне співробітництво, визнаючи, що існують різні можливості та ресурси для реагування. Нью-Йоркська декларація закликає до проведення консультацій з державами, що сприятиме покращенню захисту мігрантів [15]. Декларація визнала необхідність розширення співпраці між країнами для ефективного управління міграцією.

Посилаючись на Декларацію у 2017 році, ГА ООН прийняла резолюцію, якою було визначено умови й терміни укладання «Глобального договору щодо безпечної, упорядкованої та регульованої міграції». Ідея договору про безпечну та регульовану міграцію народилася після кризи 2015 року, коли недолік співробітництва між країнами щодо міграції став очевидним. Текст, підготовка якого велася з 2017 року, став «плодом компромісу» 190 держав, містить 23 завдання та серію рекомендацій, що стосуються всіх форм міграції на всіх континентах.

10 грудня 2018 року Глобальний договір щодо міграції було схвалено 164 країнами в ході Міжурядової конференції. 19 грудня 2018 року ГА ООН схвалила договір шляхом голосування. 152 країни проголосували за резолюцію про її схвалення, 12 країн утрималися під час голосування, а США, Угорщина, Ізраїль, Чеська Республіка та Польща проголосували проти. Зокрема, міністр внутрішніх справ Польщі виступив проти договору, заявивши, що він йде врозріз з пріоритетами Польщі, які стосуються безпеки й контролю над її кордонами. Російська Федерація, підписавши договір, визначила обмеження його дії, зокрема, щодо концепції «спільної відповідальності», яка «в її ниніш-

ній формі має на увазі поділ тягаря з прийому вимушених переселенців між державами <...> ми не підтримуємо перенесення тягаря на інших, тоді як нинішня складна міграційна ситуація значною мірою є результатом безвідповідального втручання у внутрішні справи суверенних держав Близького Сходу і Північної Африки. У цьому контексті країни, які активно брали участь в такому втручанні, повинні перш за все нести найбільшу відповідальність, зокрема, за наслідки, пов'язані з міграцією» [4].

Загалом підписання Договору викликало бурні дискусії. В Німеччині прихильники партії АДГ, зокрема Беатріс фон Шторх, пояснювали, що пакт відкріє двері Німеччині для 250 млн. мігрантів з усього світу та зобов'яже країну змінити законодавство. Натомість представник соціал-демократів Сімон Фаут переконував, що текст не є законодавчо зобов'язуючим, а його мета полягає лише в тому, щоб організувати міграційні процеси на світовому рівні. Однак договір відкрито підтримала А. Меркель, отже, Німеччина підписала його. В Італії голова Ради міністрів Джузеппе Конте, зрештою, «скорився» своєму заступнику Маттео Сальвіні та оголосив про відмову країни від участі в конференції в Марракеші, мотивувавши це тим, що на обговорення тексту буде потрібен час. У Бельгії ставлення до договору стало причиною розколу в уряді Шарля Мішеля. У Словаччині він став приводом для кризи, адже глава МЗС країни Мирослав Лайчак, що був одним з учасників переговорів, які брали участь у складанні тексту, пригрозив піти у відставку в разі відмови уряду від підписання документа. «Дистанціювалися» від договору Польща, Чехія, Хорватія, Болгарія, Ізраїль та Австралія, відомі своєю «особливо суворою» міграційною політикою. Щодо президента США, то його адміністрація «відсторонилася» від обговорення документа ще у 2017 році, підкресливши, що міграційна політика країни «повинна визначатися виключно американцями». Австрія, головуюча в ЄС у 2018 році, представляла ЄС в переговорах по тексту договору, але прем'єр-міністр країни під тиском своїх союзників з праворадикальної Австрійської партії свободи заявив, що не підтримує підсумковий документ з побоювань, що Австрія не зможе самостійно визначати свою міграційну політику. Угорщина виступила проти підписання через те, що договір може бути використаний мігрантами в суді задля отримання притулку. Єдиною країною в Європі, де щодо підписання договору не виникла серйозна полеміка, стала Франція, президент якої підтримав текст документа [2].

Отже, Договір хоча й постав спробою глобального врегулювання міграційної політики, проте зіштовхнувся з критикою національних урядів, що, зрештою, продемонструвало слабкість ООН та її інструментів впливу на реальну політичну ситуацію.

В межах простору сучасного Європейського Союзу формування концепції єдиної міграційної політики оговорювалося із середини ХХ ст. Єдині стандарти спочатку щодо прав біженців та протоколу надання притулку почали створювати в межах Дублінського процесу, який отримав три стадії розвитку (у 1990 році відбувся Дублін I, у 2003 році – Дублін II, у 2013 році – Дублін III). Результативними виявилися «Берлінський процес» 1991 року на напрацювання «Будапештської групи» у 1992 році. Підписання Маастрихтської Угоди у 1992 році та створення ЄС активували дослідження можливостей інтеграції національних міграційних стандартів, а сама міграційна політика залишалася внутрішньою політикою держав, перебуваючи в розряді так званої третьої основи ЄС. Підписання Амстердамського Договору у 1997 році зсувало статус міграційної проблематики до рівня «зовнішнього виміру безпеки», тобто до так званої першої основи ЄС. У 1999 році на Саміті глав держав ЄС в м. Тампере (Фінляндія) було прийнято декларацію «Віхи Тампере», якою підтверджувалися цілі створення «Стратегії єдиної політики в сферах притулку та імміграції» шляхом співпраці з країнами походження мігрантів, надання притулку, справедливого ставлення до громадян третіх країн, ефективного менеджменту міграційних потоків, боротьби з організованою злочинністю. На цьому етапі розвитку права ЄС міграційна політика стала елементом зовнішньої політики Союзу.

У 2000 році Європейська Комісія (ЄК) офіційно заявила, що політика «нульової імміграції» не є допустимою через наявну демографічну ситуацію в ЄС, що погрожує соціально-економічною кризою та втратою темпів економічного зростання в найближчому майбутньому.

З 2004 року в ЄС працювала «Гаазька програма» щодо розвитку єдиної «Європейської системи притулку до 2010 року», а у 2005 році було створено Агентство ЄС «Frontex» з управління оперативним співробітництвом на зовнішніх кордонах. З 2004 року в ЄС було розпочато підписання системи договорів щодо реалізації політики реадмісії, запроваджено програму «AENEAS» («Еней») для боротьби з нелегальною міграцією, а також розпочато «Нову політику сусідства» зі східними країнами. У 2005 році ЄК затвердила пакет ініціатив щодо суміщення національних стандартів політики інтеграції іммігрантів. У Посланні ЄК підкреслювалося, що інтеграцію здійснюють країни ЄС, але невдачі країни можуть негативно вплинути на весь ЄС, тому інтеграція – це питання загального інтересу, що має обговорюватись на основі єдиних принципів.

Після подій осені 2005 року, коли сотні вихідців із Центральної Африки штурмували іспанські анклав в Марокко, глави держав ЄС на зустрічі в м. Хемптон-Корті (Великобританія) доручили ЄК

підготувати План спільних з країнами походження і транзиту мігрантів дій, щоби спрямувати зусилля не на наслідки нелегальної міграції, а на причини, передбачати не тільки контроль на кордонах, але й збільшення допомоги країнам, що розвиваються. 21 грудня 2005 року ЄК затвердила «Політичний план легальної імміграції» (так звану Дорожню карту імміграції), прийняття якої документально підтвердило зміну курсу імміграційної політики ЄС від обмежувальної до більш прагматичної та відкритої. Легальна імміграція, за висловом віце-президента та комісара ЄС з питань юстиції та внутрішніх справ Ф. Франтіні, мала стати відповіддю на демографічні та економічні виклики, що стоять перед Європою.

Стокгольмська програма ЄС 2008 року та Лісабонська Угода 2009 року, зокрема, у ст. 79 ще раз визначила «необхідність проведення єдиної міграційної політики ЄС» [27]. Однак всі новації Лісабонського договору у сфері міграційної політики не змогли вивести цю сферу діяльності на комунітарний рівень. Виною стала політика держав-членів, що чинять опір поширенню повноважень наднаціональних інститутів ЄС на сферу міграції. Держави-члени не втратили прав щодо прийняття внутрішніх нормативно-правових актів у цій галузі, що дозволяє їм регулювати кількість і порядок видачі довгострокових національних віз та дозволів на проживання. Низка держав, таких як Великобританія, Ірландія й Данія, взагалі отримала можливість не брати участь у формуванні імміграційної політики ЄС.

На початку 2014 року ситуація щодо імміграції стала важко контрольованою. В Європі заговорили про ескалацію «європейської міграційної кризи». Так, у 2014 році в державах-членах ЄС було подано 630 тис. заявок на притулок, а із січня по вересень 2015 року було зареєстровано більше 700 тис. осіб, що шукали притулок [23]. До 2014 року сформувалися такі шляхи біженців в ЄС:

- 1) Центрально-середземноморський шлях з Лівії, Тунісу і Єгипту до Італії або Мальти (цим шляхом прибули до ЄС 120 тис. мігрантів; будучи морським, цей шлях вважається найнебезпечнішим);
- 2) Східно-середземноморський шлях, що веде через Туреччину до грецьких островів (у 2015 році понад 350 тис. біженців із Сирії, Афганістану та Пакистану вибрали його);
- 3) Західно-балканський шлях із Сербії в Угорщину, а далі – найчастіше в Австрію та Німеччину (цей шлях використовують громадяни Сирії та Еритреї).

У квітні 2014 року під час Четвертого саміту ЄС – Африка лідери країн прийняли «Декларацію з питань міграції та мобільності» в рамках програми GAMM («The Global Approach to Migration and Mobility» – «Глобальний підхід до міграції і мобільності») [13], якою передбачалося додаткове фінан-

сування урядів країн Африки для стримування еміграції. Крім того, у квітні 2015 року Європейська Рада закликала до наділення держав правом розгортання європейських офісів міграції в країнах – донорах незаконної міграції із січня 2016 року.

У травні 2015 року голова ЄК Жан-Клод Юнкер представив план боротьби з нелегальною міграцією в чотирьох пунктах:

- 1) єдина міграційна політика для ЄС шляхом введення квот на прийом біженців;
- 2) спільна боротьба з нелегальною імміграцією та торгівлю людьми;
- 3) єдиний контроль зовнішніх кордонів ЄС;
- 4) нова політика у сфері легальної міграції [11].

Тоді ж в Брюсселі відбувся надзвичайний саміт з міграційної кризи, вирішувалося питання щодо переселення вже прибулих до Італії та Греції мігрантів, які претендували на притулок, в інші країни ЄС на основі квот.

ЄК запропонувала «Європейський порядок денний з питань міграції: схема екстреного переселення» [9] (“Relocation’ as a distribution among Member States”). При цьому ЄК мала визначити квоти за розподільчим коефіцієнтом (квоти розраховані на основі ВВП країн ЄС, їх населення, рівня безробіття та кількості вже розглянутих заяв про надання притулку з 2010 до 2014 роки). Як альтернатива розглядався коефіцієнт, розрахований за Кьонігштайнською формулою (її застосовували у 1949 році для визначення витрат окремих земель у ФРН для фінансування федеральних наукових установ). Використання такої формули могло привести до ще більших витрат, наприклад у Польщі витрати могли зрости в 4 рази, в Іспанії – в 9 разів, тому вирішили використовувати перший варіант визначення квот.

За необхідності надання притулку 160 тисячам мігрантів, які масово скопилися на території Греції (66,4 тис. осіб, або 1,90%), Італії (39,6 тис. осіб, або 11,84%), Угорщини (54 тис. осіб, або 1,79%), а також з огляду на набір «мисливців за біженцями на кордоні із Сербією», про який було інформовано 3 вересня 2016 року, квоти, запропоновані ЄК за планом Юнкера, виглядали таким чином [8]: Німеччина мала 40,206 тис. осіб (квота становила 18,42% від 160 тис. мігрантів), Франція – 30,783 тис. осіб (14,17%), Іспанія – 19,219 тис. осіб (9,10%), Польща – 11,946 тис. осіб (5,64%), Нідерланди – 9,261 тис. осіб (4,35%), Румунія – 6,351 тис. осіб (3,75%), Бельгія – 5,928 тис. осіб (2,91%), Швеція – 5,838 тис. осіб (2,92%), Австрія – 4,853 тис. осіб (2,62%), Чехія – 4,306 тис. осіб (2,98%), Фінляндія – 3,190 тис. осіб (1,72%), Португалія – 3 074 тис. осіб (3,89%), Словаччина – 2,287 тис. осіб (1,78%), Болгарія – 2 172 тис. осіб (1,25%), Литва – 1 283 тис. осіб (1,16%), Хорватія – 1 811 (1,73% тис. осіб), Словенія – 1 126 тис. осіб (1,15%), Естонія – 1 111 тис. осіб (1,76%), Латвія –

1 043 тис. осіб (1,21%), Люксембург – 808 осіб (0,85%), Кіпр – 447 осіб (0,39%), Мальта – 425 осіб (0,69%) [8].

План Юнкера викликав критику та демарші країн ЄС. Данія та Великобританія відмовилися брати участь у механізмі квот. Данія заявила, що не планує приєднуватися до загальноєвропейської політики квот щодо мігрантів і, навпаки, посилюватиме міграційне законодавство, скорочуватиме розмір виплат біженцям. Прем'єр-міністр Великої Британії, яким тоді був Д. Кемерон, заявив, що ЄС має сконцентруватися на тому, щоби стабілізувати країни та регіони, з яких накопичилися біженці, а не розселяти їх по країнах-членах ЄС. Д. Кемерон запропонував план розселення сирійських мігрантів безпосередньо поруч із сирійським кордоном. Вишеградська група (четвірка), а саме Чехія, Словаччина, Угорщина та Польща, виступила проти автоматичного розподілу біженців з країн південного зовнішнього кордону ЄС. Польща заявила, що не прийматиме економічних мігрантів, тобто тих, кого на міграцію в Європу штовхнули нестерпні умови та бідність будинку, а не війна. Словаччина заявила про неготовність надавати притулок мусульманам та намір саботувати рішення щодо квот, оскарживши його в суді ЄС. Угорщина також заявила про блокування та саботаж ініціатив Брюсселя. Уряди Румунії та Чехії також висловилися проти обов'язкового прийняття біженців.

В ЄС рішення приймаються консенсусом 28 країн, а потім мають бути схвалені національними парламентами. Отже, стало зрозуміло, що план Юнкера не спрацює, але ЄК запропонувала карати країни, встановивши штрафи у 0,002% від ВВП країни за кожного неприйнятого країною біженця.

Для виходу з кризи ЄС підписав Угоду з Туреччиною щодо фінансування таборів біженців, розташованих у Туреччині, на суму 3,3 млрд. доларів в обмін на стримування міграційних потоків до Європи.

У тому ж році на всіх проблемних кордонах ЄС розпочато створення центрів прийому біженців, а для фінансування програм у цій сфері було створено Цільовий фонд з надзвичайних ситуацій для стабілізації та усунення причин нелегальної міграції. Відкриття Фонду, за словами голови Європейської Ради Д. Туска, спрямоване на зупинення потоку мігрантів з Африки шляхом «стимулювання економік країн Африки за умов їх сприяння повернення в Африку мігрантів з ЄС». Спеціальними заходами, за словами Д. Туска, з боку ЄС є подвоєння кількості місць для громадян Африки в програмах вищої освіти, подвійне фінансування прикордонного контролю з 2016 року.

Також керівництво ЄС запропонувало заходи, вжиття яких спрямоване на нові системи охорони кордонів. Замість агентства “Frontex”, у якого були тільки функції координації, у 2016 році

на його основі було створено нову «Європейську службу прикордонної та берегової охорони» (“The European Border and Coast Guard”, EBCG) [9]. До 2020 року ЄК запланувала впровадження системи «розумних кордонів» (“smart borders”) [16; 25].

Однак вжиття цих заходів у 2015–2016 роках було замало, тому 5 країн (Німеччина, Австрія, Швеція, Норвегія (хоча вона не входить до Шенгену), Данія) у 2016 році запровадили частковий чи повномасштабний паспортний контроль на своїх кордонах, користуючись правом тимчасового відновлення кордонів згідно зі ст. 29 Шенгенського Кодексу про кордони [10]. У 2017 році ЄК продовжила термін дії часткових перевірок 5 країнам ЄС ще на 3 місяці [3]. Австрія продовжила ці перевірки до травня 2019 року, Німеччина – до листопада 2019 року.

У 2017 році ЄС прийняв рішення зробити систематичною перевірку даних усіх громадян, що перетинають зовнішній кордон ЄС. Тепер прикордонні служби ЄС мають перевіряти дані мігрантів у Шенгенській інформаційній системі (SIS), системах EURODAC, Visa Information (VIS), Exit-Entry System – EES (з 2020 року), системі для викрадених чи втрачених документів (SLTD).

Саме в умовах міграційної кризи 4 вересня 2016 року Верховний комісар ООН з проблем біженців А. Гутерес оприлюднив шість тез для вирішення міграційної кризи:

- 1) прибули є не мігрантами, а біженцями;
- 2) кризу ЄС можна подолати тільки солідарно;
- 3) в ключових державах (Угорщині, Греції, Італії) необхідно розгорнути механізми прийому, реєстрації та надання допомоги;
- 4) особам, які мають вагомні підстави для отримання притулку, має бути надано житло згідно з програмами розселення (йдеться про збільшення можливостей до 200 тис. місць);
- 5) особам, які не мають таких прав, має бути забезпечене безпечне повернення в країни походження;
- 6) повинні бути посилені заходи щодо протидії торгівлі людьми.

Як зазначалося раніше, ООН запропонувала низку ініціатив, прийняла Нью-Йоркську Декларацію та Глобальний договір про міграцію 2018 року, процес прийняття якого вказує на те, що солідарність країн ЄС є крихкою.

Контраверсійність політиці ООН чи ЄС щодо солідарного вирішення міграційних проблем загальними зусиллями демонструє політика розвинутих держав. Це й Британська політика відновлення національного «законодавства щодо контролю над імміграцією та наданням притулку» та ініційований Брекзїт, підтриманий референдумом 23 червня 2016 року, й політика адміністрації США, оголошена Д. Трампом в січні 2017 року щодо запровадження політики жорсткого контролю

над імміграцією, будівництва стіни з Мексикою, обмеження в'їзду громадянам низки країн. Також скоріше національною, ніж солідарною є політика Франції, оголошена в січні 2017 року в м. Бамако (Малі) на саміті Франція – Африка в присутності лідерів 30 країн Африки президентом Франції Ф. Олландом, який представив «План допомоги африканським країнам», створення інвестиційного фонду, програму фінансування країн Африки в контексті обмеження міграційних перетоків.

Згідно з даними ЄК у 2018 році було виявлено 150 тис. незаконних мігрантів через зовнішні кордони ЄС, що на 25% менше, ніж у 2017 році. Цей показник був найнижчим за п'ять років, а також на 90% нижче пікового показника міграційної кризи у 2015 році [24]. Діяльність ЄС сприяла майже 730 тис. порятункам на морі з 2015 року. Мільйони шукачів притулку, біженців та переміщених осіб скористалися програми, що фінансуються з надзвичайного фонду ЄС для Африки. Більше 5,3 млн. мігрантів ЄС отримують підтримку; 34,7 тис. мігрантів були переселені з Італії та Греції з 2015 року в інші країни ЄС.

Висновки. Подвійна природа міграційних впливів віддзеркалюється на подвійності міграційної політики приймаючих країн. Дволикий Янус, який стоїть на вході до бажаного для міжнародної міграції західного світу, одним своїм лицем усміхається обраним, а іншим – відлякує більшість. Старий Бог кордонів віддзеркалює західне суспільство, одна частина якого зацікавлена в прийнятті дешевшого трудових ресурсу, тому підтримує м'яку міграційну політику (безвізові режими, привілейовані режими кордонів, спеціальні картки та навіть множинне громадянство), а інша частина якого тривожно та агресивно реагує на першу та вимагає антиімміграційних заходів (підтримуючи ідеї квотування, візового контролю, фільтрації потоків, проявляє схильність до дискримінації, сегрегації та расизму).

В умовах глобалізації, коли взаємозалежність розвитку країн стає все більш очевидною, управління міграційними потоками, які мають різну природу, як катастрофічну, так і соціально-економічну, має отримати реальну (політичну, правову, фінансову, організаційну) наднаціональну основу. Очевидно, що намагання урядів країн забезпечити сталий національний розвиток шляхом самоізоляції та шляхом саботажу рішень регіональних наднаціональних та глобальних організацій обумовить реактивні політичні рішення схильних до популізму урядів. Між тим така реактивна політика приведе до втрати реального часу та можливостей вчасного запровадження інституційної основи реалізації стратегічної міграційної політики, узгодженої на національному, регіональному та глобальному рівнях, що є безальтернативною умовою подальшого сталого розвитку.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Аддис-Абебская программа действий третьей Международной конференции по финансированию развития / ГА ООН, 27 июля 2015 года. URL: https://unctad.org/meetings/en/SessionalDocuments/ares69d313_ru.pdf.
2. Договор ООН по миграции дал новый повод для раскола в Европе. *ИНО.TV*. 2018. 29 ноября. URL: <https://russian.rt.com/inotv/2018-11-29/Le-Figaro-dogovor-OON-po>.
3. Европейская Комиссия продлила пограничный контроль пяти странам Шенгена. *Корреспондент.net*. 2017. 25 января. URL: <http://korrespondent.net/world/3805868-ek-prodlyla-pohranychnyi-kontrol-piaty-stranam-shenhena>.
4. Заявление РФ к Глобальному договору по безопасной, упорядоченной и легальной миграции, Марракеш, 11 декабря 2018 года / Министерство иностранных дел РФ. URL: http://www.mid.ru/foreign_policy/news/-/asset_publisher/cKNonkJE02Bw/content/id/3440694.
5. Инициатива Нансена – жертвам стихийных бедствий. *Наша газета*. Женева, 2012. URL: <http://nashagazeta.ch/news/14230>.
6. Сендайская рамочная программа по снижению риска бедствий на 2015–2030 год / ООН. 2015. 40 с. URL: https://www.unisdr.org/files/43291_russianendaiframeworkfordisasterri.pdf.
7. Declaration of the High-level Dialogue on International Migration and Development / The General Assembly / Resolution adopted by the General Assembly on 3 October 2013. URL: https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/generalassembly/docs/globalcompact/A_RES_68_4.pdf.
8. European relocation scheme / A European Agenda on Migration / Communication EC. Brussels, 13.5.2015 COM (2015) 240 final. URL: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/communication_on_the_european_agenda_on_migration_en.pdf.
9. European Agenda on Migration: Securing Europe's External Borders Strasbourg, 15 December 2015. URL: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-15-6332_en.htm.
10. European Commission Proposal for a Council Implementing Decision setting out a recommendation for temporary internal border control in exceptional circumstances putting the overall functioning of the Schengen area at risk. URL: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/20160504/schengen_proposal_en.pdf.
11. European Commission. Migration and Home Affairs. European Agenda on Migration. URL: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/index_en.htm.
12. European Agenda on Migration / Communication EC. Brussels, 13.5.2015 COM (2015) 240 final. URL: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/communication_on_the_european_agenda_on_migration_en.pdf.
13. Global migration governance. Chapter 5 / World migration report 2018 / International Organization for Migration. IOM: Geneva. URL: https://publications.iom.int/system/files/pdf/wmr_2018_en_chapter5.pdf.
14. Guild E. Grant S. Migration Governance in the UN: What are the Global Compact and What Does it Mean? *Legal Studies Research Paper*. 2017. No. 252. London : Queen Mary School of Law. URL: <https://ssrn.com/abstract=2895636>.
15. International Agenda for Migration Management (The Berne Initiative) / International Organization for Migration (IOM) and the Federal Office for Migration (FOM), Switzerland. URL: <https://publications.iom.int/system/files/pdf/iamm.pdf>.
16. Malmstrom C. Speech “Smart Borders”: for an open and secure Europe 28 February. URL: <http://europa.eu/rapid/search-result.htm?quickSearch=1&text=Registered+Travellers+Programme>.
17. Migration and Home affairs / European Commission. URL: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/index_en.htm.
18. Migration and migrants: regional dimensions and developments. Chapter 3 / World migration report 2018/ International Organization for Migration IOM (2017) “Migration and Migrants: Regional Dimensions and Developments” in IOM (2017). World Migration Report 2018. IOM. Geneva. URL: https://publications.iom.int/system/files/pdf/wmr_2018_en_chapter3.pdf.
19. Migration in an Interconnected World: New Directions for Action, laying out a framework for the formulation of coherent responses to the issue of international migration at national, regional and global levels / Report of the Global Commission on International Migration, October 2005. URL: <https://www.unitar.org/ny/sites/unitar.org/ny/files/GCIM%20Report%20%20PDF%20of%20complete%20report.pdf>.
20. MICIC – The Migrants in Countries in Crisis. URL: <https://micicinitiative.iom.int/about-micic>.
21. Millennium Development Goals (MDGs) / The United Nations Millennium Development Goals. URL: https://www.who.int/topics/millennium_development_goals/about/en.
22. New Urban Agenda / UN Conference on Housing and Sustainable Urban Development, 20 October 2016. URL: <http://habitat3.org/wp-content/uploads/NUA-English.pdf>.
23. OECD: Migration Policy Debates № 7, September 2015. URL: <http://www.oecd.org/migration/Is-this-refugee-crisis-different.pdf>.
24. Progress report on the Implementation of the European Agenda on Migration / Communication from the Commission to the European Parliament, European Council / European Commission. Brussels, 6.3.2019 COM (2019) 126 final. URL: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/20190306_com-2019-126-report_en.pdf.
25. Smart Borders Package: Questions & Answers / European Commission, Brussels, 6 April 2016. URL: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-1249_en.htm.
26. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development, adopted at the United Nations

Sustainable Development Summit on 25 September 2015 / The High-level Political Forum on Sustainable Development is the central UN platform for the follow-up and review of the 2030. URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>.

27. Treaty of Lisbon Amending the Treaty on European Union and the Treaty Establishing the European Community. URL: http://europa.eu/lisbon_treaty/full_text/index_en.htm.

REFERENCES:

1. Addis-Abebskaya programma dejstvij tret'ej Mezhdunarodnoj konferentsii po finansirovaniyu razvitiya / GA OON, 27 iyulya 2015 g. URL: https://unctad.org/meetings/en/SessionalDocuments/ares69d313_ru.pdf.

2. Dogovor OON po migratsii dal novyj povod dlya raskola v Evrope // INO.TV, 29 noyabrya 2018 g. URL: <https://russian.rt.com/inotv/2018-11-29/Le-Figaro-dogovor-OON-po>.

3. Evropejskaya Komissiya prodlila pogranychnyj kontrol' pyati stranam SHengena // Korrespondent.net, 25 yanvaryya 2017 g. URL: <http://korrespondent.net/world/3805868-ek-prodlyla-pohranychnyi-kontrol-piaty-stranam-shenhena>.

4. Zayavlenie RF k Global'nomu dogovoru po bezopasnoj, uporyadochennoj i legal'noj migratsii, Marrakesh, 11 dekabrya 2018 g. / Ministerstvo inostrannykh del RF. URL: http://www.mid.ru/ru/foreign_policy/news/-/asset_publisher/cKNonkJE02Bw/content/id/3440694.

5. Initsiativa Nansena – zhertvam stikhijnykh bedstvij // Nasha gazeta. Zheneva. 3.10.2012. URL: <http://nashagazeta.ch/news/14230>.

6. Sendajskaya ramochnaya programma po snizheniyu riska bedstvij na 2015 – 2030 gg. / OON, 2015, 40 s. URL: https://www.unisdr.org/files/43291_rus_siansendaiframeworkfordisasterri.pdf.

7. Declaration of the High-level Dialogue on International Migration and Development / The General Assembly / Resolution adopted by the General Assembly on 3 October 2013. URL: https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/generalassembly/docs/globalcompact/A_RES_68_4.pdf.

8. European relocation scheme / A European Agenda on Migration / Communication EC. Brussels, 13.5.2015 COM (2015) 240 final. URL: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/communication_on_the_european_agenda_on_migration_en.pdf.

9. European Agenda on Migration: Securing Europe's External Borders Strasbourg, 15 December 2015. URL: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-15-6332_en.htm.

10. European Commission Proposal for a Council Implementing Decision setting out a recommendation for temporary internal border control in exceptional circumstances putting the overall functioning of the Schengen area at risk. URL: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/20160504/schengen_proposal_en.pdf.

11. European Commission. Migration and Home Affairs. European Agenda on Migration. URL: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/index_en.htm.

12. European Agenda on Migration / Communication EC. Brussels, 13.5.2015 COM (2015) 240 final. URL: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/communication_on_the_european_agenda_on_migration_en.pdf.

13. Global migration governance. Chapter 5 / World migration report 2018 / International Organization for Migration. IOM: Geneva. URL: https://publications.iom.int/system/files/pdf/wmr_2018_en_chapter5.pdf.

14. Guild E., Grant S. Migration Governance in the UN: What are the Global Compact and What Does it Mean? Legal Studies Research Paper No. 252/2017. Queen Mary School of Law, London. URL: <https://ssrn.com/abstract=2895636>.

15. International Agenda for Migration Management (The Berne Initiative) / International Organization for Migration (IOM) and the Federal Office for Migration (FOM), Switzerland. URL: <https://publications.iom.int/system/files/pdf/iamm.pdf>.

16. Malmstrom C. Speech "Smart Borders": for an open and secure Europe 28 February. URL: <http://europa.eu/rapid/search-result.htm?quickSearch=1&text=Registered+Travellers+Programme>.

17. Migration and Home affairs / European Commission. URL: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/index_en.htm.

18. Migration and migrants: regional dimensions and developments. Chapter 3 / World migration report 2018/ International Organization for Migration IOM (2017) "Migration and Migrants: Regional Dimensions and Developments" in IOM (2017) World Migration Report 2018, IOM: Geneva. URL: https://publications.iom.int/system/files/pdf/wmr_2018_en_chapter3.pdf.

19. Migration in an Interconnected World: New Directions for Action, laying out a framework for the formulation of coherent responses to the issue of international migration at national, regional and global levels / Report of the Global Commission on International Migration, October 2005. URL: <https://www.unitar.org/ny/sites/unitar.org.ny/files/GCIM%20Report%20%20PDF%20of%20complete%20report.pdf>.

20. MICIC – The Migrants in Countries in Crisis. URL: <https://micicinitiative.iom.int/about-micic>.

21. Millennium Development Goals (MDGs) / The United Nations Millennium Development Goals. URL: https://www.who.int/topics/millennium_development_goals/about/en.

22. New Urban Agenda / UN Conference on Housing and Sustainable Urban Development, 20 October 2016. URL: <http://habitat3.org/wp-content/uploads/NUA-English.pdf>.

23. OECD: Migration Policy Debates № 7, September 2015. URL: <http://www.oecd.org/migration/Is-this-refugee-crisis-different.pdf>.

24. Progress report on the Implementation of the European Agenda on Migration / Communication from the Commission to the European Parliament, European Council / European Commission. Brussels,

6.3.2019 COM (2019) 126 final. URL: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/20190306_com-2019-126-report_en.pdf.

25. Smart Borders Package: Questions & Answers / European Commission, Brussels, 6 April 2016. URL: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-1249_en.htm.

26. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development, adopted at the United Nations

Sustainable Development Summit on 25 September 2015 / The High-level Political Forum on Sustainable Development is the central UN platform for the follow-up and review of the 2030. URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>.

27. Treaty of Lisbon Amending the Treaty on European Union and the Treaty Establishing the European Community. URL: http://europa.eu/lisbon_treaty/full_text/index_en.htm.

Migration management: global and regional trends

Uzun Yuliia Vadymivna

PhD in Political Sciences,
Associate Professor of the Department
of History and World Politics of
Faculty of International Relations,
Political Science and Sociology
Odessa I.I. Mechnikov National University
Dvoryanskaya str., 2, Odessa, Ukraine

The article analyzes the current trends in the development of the migration policy of the national, regional and global levels in their interconnection due to the urgency of integration issues of management of migration movements and their consequences. The article presents a comparative analysis of the dynamics of regional migration processes and analysis of measures on management of migration processes at the global, regional and national levels. Particular attention is paid to the analysis of the UN Report on the implementation of the principles of the New York Declaration of Refugees and Migrants of 2016 and new initiatives (for example, "Nansen Initiatives") to regulate migratory flows through the introduction of preventive approaches and the formation of a single migration policy as a strategic one. An analysis of the issues of signing of the "Global Agreement on Safe, Regulatory and Regulatory Migration" was made in 2018. The analysis of the development of the EU migration policy from the beginning of its formation as a "third baseline" in 1992 until it was placed into the category "the first foundation of the community" in 1997 was analyzed. The process of forming a single EU migration policy and the causes and consequences of the migration crisis for 2014–2016 years are also discussed. The EU approaches to the further development of the EU migration policy are considered, the so-called "Juncker's plan" in 2015 and the motivation of the EU countries that sabotaged it are presented. Mention is made of the controversy of the UN and EU declarations by governments and senior executives in a number of countries, mostly developed, with regard to national targets and measures in the area of migration regulation. It is indicated that when forming a migration policy, migration is recognized simultaneously and a factor in evolution, as it causes modernization; and a factor of internal political and geopolitical instability, as they affect the labor market, the deformation of ethno-cultural traditions and the transformation of the political representation system. The double nature of migration influences reflects the dual migration of host countries, the problems of coordinating migration activities at the regional and national levels.
Key words: regional migration dynamics, migration policy, management of migration movements, UN initiatives, IOM activity, EU policy, national migration policy.